

अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम, १९९५ मधील तरतूदीनुसार केंद्र शासनाने अपंगाच्या पदनिश्चितीबाबत प्रसिध्द केलेल्या यादीनुसार सामान्य प्रशासन विभाग (उपाहारगृहे) यांच्या आस्थापनेवरील गट-ड मधील पदावर शारीरिकदृष्ट्या निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी सुयोग्य पदे निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग (उपाहारगृहे)
शासन निर्णय क्रमांक : आस्था २०१७/प्र.क्र.४९५/१७/मंउका,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक- ०८ फेब्रुवारी, २०१८

- संदर्भ-** १) अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम, १९९५
२) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग (उपाहारगृहे) क्रमांक संकीर्ण २०१०/२९६२/
प्र.क्र.७०/१०/मंउका, दिनांक १३/०१/२०११
३) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची
दिनांक २९/०७/२०१३ ची अधिसूचना
४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक अपंग २०१३/प्र.क्र.३५/
अ.क्र.२, दिनांक ७/१०/२०१६

प्रस्तावना-

अपंग व्यक्ती (समान संधी, हक्कांचे संरक्षण व संपूर्ण सहभाग) अधिनियम, १९९५ दिनांक ७ फेब्रुवारी, १९९६ पासून लागू करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील नियम क्रमांक ३२ नुसार शासन सेवेतील पदांचे निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी पदे सुनिश्चित करावयाची असल्याने संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये सामान्य प्रशासन विभागाच्या अधिपत्याखालील मंत्रालय उपाहारगृहे/आहारगृहाच्या आस्थापनेवरील सरळसेवेतील पदांचे निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी पदे सुनिश्चित करण्यात आले होते. निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी सुनिश्चित केलेल्या शासन सेवेतील पदांच्या यादीचे दर तीन वर्षांनी पुनर्विलोकन करणे आवश्यक आहे. केंद्र शासनाने दिनांक २९/७/२०१३ च्या अधिसूचनेन्वये निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांच्या यादीचे पुनर्विलोकन करून सदर यादी www.ccdisabilities.nic.in या वेबसाईटवर प्रसिध्द केली आहे. त्यानुषंगाने सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक ७/१०/२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील पदे निःसमर्थ व्यक्तींसाठी सुनिश्चित करण्याबाबत सुचना निर्गमित केल्या आहेत. त्यानुषंगाने मंत्रालय उपाहारगृहे/आहारगृहाच्या आस्थापनेवर निःसमर्थ व्यक्तींसाठी सुनिश्चिती केलेल्या पदांचे केंद्र शासनाच्या दिनांक २९/७/२०१३ च्या अधिसूचनेनुसार पुनर्विलोकन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

सामान्य प्रशासन विभागाच्या अधिपत्याखालील मंत्रालय उपाहारगृह, विधानभवन उपाहारगृह, कोकणभवन उपाहारगृह व चौरस आहारगृहाच्या आस्थापनेवरील पदांवर

शारिरीकदृष्ट्या निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी सुयोग्य पदे सुनिश्चित करणेबाबतचा संदर्भ क्रमांक २ येथील शासन निर्णय अधिक्रमित करुन पुढीलप्रमाणे सुधारित आदेश देण्यात येत आहे.

२. अपंग व्यक्ती अधिनियम १९९५ मधील तरतूदीनुसार केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता विभागाकडुन दिनांक २९/७/२०१३ मध्ये प्रसिध्द केलेल्या अधिसूचनेसोबतच्या यादीन्वये त्यांच्या अखत्यारितील आस्थापनेवरील जी पदे निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी आरक्षण देण्यासाठी निश्चित केलेली आहे, त्या यादीतील पदांशी तुलना करुन मंत्रालय उपाहारगृहे/आहारगृहातील गट-ड संवर्गातील सरळसेवेत भरावयाची पदे या शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट--अ० मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

३. अपंग व्यक्ती अधिनियम १९९५ या अधिनियमातील कलम ३२ व ३३ अनुसार सामान्य प्रशासन विभागाच्या अधिपत्याखालील मंत्रालय उपाहारगृहे/आहारगृहांच्या आस्थापनेवरील गट-ड या संवर्गातील पदावरील सरळसेवा भरतीमध्ये किमान ४० टक्के अपंगत्व असलेल्या १)अंध किंवा अल्पदृष्टी २)कर्णबधीर, ३)अस्थिव्यंग किंवा मंदमती या निःसमर्थ असलेल्या व्यक्तींसाठी प्रत्येकी १% या प्रमाणे ३% आरक्षण लागू राहिल. तसेच जे पद निम्न स्तरावर अपंगासाठी सुनिश्चित केले असेल असे पद पदोन्नतीच्या पदाकरीता आपोआपच अपंगाच्या सदर प्रवर्गासाठी सुनिश्चित केले असल्याचे समजण्यात यावे.

४. हा शासन निर्णय सामाजिक न्याय विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक अपंग २०१३/प्र.क्र.३५/अ.क.२, दिनांक ७/१०/२०१६ मध्ये देण्यात आलेल्या तरतूदीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०२०८१६४७३७५४०७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षंकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सोबत-परिशिष्ट-अ

(इ.मु.काझी)
सह सचिव (उपाहारगृहे)
महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव,
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे सचिव,
- ३) मा.राज्यमंत्री (सामान्य प्रशासन) यांचे खाजगी सचिव,

- ४) आयुक्त, अपंग कल्याण, ३ चर्चरोड, पुणे
- ५) सहसचिव (अ.क.२), सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) उपसचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, कार्या-१६अ/कार्या-१९अ, मंत्रालय, मुंबई
- ७) निवडनस्ती.

शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभाग (उपाहारगृहे) क्रमांक आस्था २०१७/प्र.क्र.४९५/१७/मंडका,
दिनांक ०८ फेब्रुवारी, २०१८ सोबतचे परिशिष्ट

परिशिष्ट-अ

शारिरीकदृष्ट्या निःसमर्थ व्यक्तीकरीता मंत्रालय उपाहारगृह/आहारगृहाच्या आस्थापनेवरील
सुयोग्य पदे

अ.क्र.	पदनाम (Designation)	शारिरीक योग्यता (Physical Requirement)	अपंगत्वाचा संवर्ग (Categories of Disabled suitable for jobs)	पदाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या (Nature of job)	अभिप्राय (Remarks)
१)	सहाय्यक आचारी	S, ST, W, BN, MF, L, SE, H, C	OL, LV, HH	मुख्य आचारी/ आचारी यांना उपाहारगृहाच्या स्वयंपाकगृहात सहाय्य करणे, तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
२)	चहा बनविणार	S,ST, W, MF, L	BL, OL, B, LV, HH	उपाहारगृहाच्या स्वयंपाकगृहात चहा विशेषज्ञ यांना सहाय्य करणे, तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
३)	पर्यवेक्षक	S, T, W, RW, W	OA, OL, OAL, B, LV, HH	मागणीनुसार चहा व खाद्यपदार्थांचा पुरवठा करणे, त्यावर नियंत्रण ठेवणे तसेच त्याचा लेखा ठेवणे, उधारपत्र विक्रीची देयके जमा करणे, तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
४)	सफाईगार	S,ST, W, MF, PP, L,KC, BN, SE, H	OL, B, LV, HH	उपाहारगृहातील भांडी, साधनसामग्री व उपाहारगृहाची साफ सफाई करणे तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
५)	वेटर	S,ST,W, BN, L, MF, SE, H, C	BL, OL, LV, HH	तयार खाद्यपदार्थ पुरविण्यासंदर्भातील पुर्वतयारी करणे व ग्राहकांना खाद्यपदार्थ पुरविणे व उपाहारगृह स्वच्छ ठेवणे तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
६)	वाढपी	S,ST,W, BN, L, MF, SE, H, C	BL, OL, LV, HH	चौरस आहारगृहात दररोज लागणारी भाजी कापणे, कोशिंबीर तयार करणे व प्रत्यक्ष भोजन पदार्थांचे वाटप करणे तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	
७)	हमाल	ST, W, BN, L, PP, MF, SE, C	OL, B, LV, HH	उपाहारगृहाच्या स्वयंपाकगृहात लागणाऱ्या कच्च्या मालाची ने-आण करणे, ताट-वाट्या उचलणे तसेच व्यवस्थापकांनी सोपविलेली कामे करणे	

८)	शिपाई	S, ST, W, BN, MF, PP, L, KC, SE, H, C	OL, B, LV, HH	कार्यालय उघडणे, कार्यालयातील कागदपत्रे/ नस्त्या संबंधित अधिकाऱ्यांकडे पोहचविणे, अधिदान व लेखा कार्यालयास देयके सादर करणे, धनादेश आणणे, टपाल/ नस्त्या पोहचविणे, महाव्यवस्थापक /प्रशासन अधिकारी यांनी सोपविलेली कामे	
----	-------	--	------------------	--	--

Abbreviation Used- S=Sitting, ST=Standing, W=Walking, BN=Bending, L=Lifting, KC=Kneeling & Crutching, MF=Manipulation by fingers, PP=Pulling and Pushing, SE=Seeing, C=Communication, H=Hearing, OL=One Leg, LV=Low Vision, HH=Hearing Impaired, BL=Both Leg, OAL= One Arm & One leg, B=Blind, OA=One Arm
